

MINISTERIE VAN DEFENSIE
MILITAIRE INLICHTINGDIENST
Afdeling Inlichtingen

ONTWIKKELINGEN IN DE VOORMALIGE JOEGOSLAVISCHE FEDERATIE

18/99

(Afgesloten 01 1200 juni 1999)

Bosnië-Herzegovina

Geruchten over uitstel verkiezingen

Er zijn sterke aanwijzingen dat de OVSE overweegt de gemeenteraadsverkiezingen in Bosnië-Herzegovina, die eigenlijk in september a.s. zouden moeten worden gehouden, wil uitstellen tot in de herfst van het jaar 2000. Zij zouden dan moeten samenvallen met de verkiezingen voor de nationale en entiteitsinstellingen.

Beoordeling: Met de datum van de verkiezingen is reeds eerder geschoven. De oorspronkelijke datum, september 1999, was minder aangenaam omdat het er enige tijd naar heeft uitgezien dat de in het kader van "Rambouillet" voorziene verkiezingen in Kosovo ook in september en ook onder supervisie van de OVSE zouden moeten worden gehouden, zodat de gemeenteraadsverkiezingen in Bosnië-Herzegovina zouden worden uitgesteld tot november. Op grond van de te verwachten weersomstandigheden, alsmede het feit dat dan de periode tussen de verkiezingen in november 1999 en september 2000 zeer kort zou zijn, wordt nu kennelijk overwogen de nationale en lokale verkiezingen te laten samenvallen (zoals overigens reeds in "Dayton" was voorzien). Dit alles neemt overigens niet weg dat er aan het voornemen van de OVSE zonder enige twijfel ook politieke overwegingen ten grondslag liggen. Zo is te verwachten dat bij de komende gemeenteraadsverkiezingen minder stemmen per post (en derhalve van etnische minderheden) zullen worden uitgebracht, zodat de toekomstige gemeenteraden etnisch homogener zullen zijn dan de huidige. Bovendien ligt het voor de hand dat, zeker in de Bosnisch-Servische republiek, de minder gematigde facties winst zullen behalen, hetgeen een illustratie zou zijn voor regressie in het vredesproces. Overigens veroorzaakt ook het uitstel reeds problemen, omdat de periode tussen de registratie van kiezers en kandidaten en de daadwerkelijke verkiezingen nu meer dan een jaar zou zijn, tenzij het proces van registratie zou worden overgedaan.

Bosnisch-Servische republiek (RS)

Donorconferentie 'overwinning' Dodik

De Bosnisch-Servische minister van Civiele Zaken en Communicatie van Bosnië-Herzegovina, Asanin (SNSD), heeft de resultaten van de internationale donorconferentie 'een overwinning' voor demissionair premier Dodik genoemd. Hij zei te verwachten dat hierdoor Dodiks positie is versterkt, waardoor hij in staat wordt gesteld een nieuwe regering te vormen. Volgens verwachting zal het parlement van de RS zich op 2 juni over de regeringskwestie buigen.

Beoordeling: Asanin, een partijgenoot van Dodik, verwacht dat ongeveer 40% van de ruim 1 miljard USD aan de RS zal worden toegewezen. In dat geval heeft Dodik sterke argumenten om zijn nauwe samenwerking met de internationale gemeenschap te rechtvaardigen. Toch is het de vraag of Dodik over voldoende krediet beschikt om zijn regering op 2 juni in het zadel te houden. Naast het feit dat zijn premierschap binnen de Sloga-regeringscoalitie niet onomstreden is – met name de SPRS ziet Dodik als een obstakel – lijkt zijn verdwijning een voorwaarde te zijn voor een koerswijziging van de voormalige regeringspartij SDS. Deze grootste oppositiepartij heeft Dodiks coöperatie met de internationale gemeenschap immers altijd als “heulen met de vijand” beschouwd. Voor het Kantoor van de Hoge Vertegenwoordiger (OHR) lijkt het streven naar een verdere “bevrozing” van de politieke situatie in de RS het meest wenselijke scenario. Zodoende kan Dodiks positie zich verder stabiliseren, terwijl de SDS, die koste wat kost wil gaan meeregeren, uiteindelijk onder voorwaarden (geen hard-liners en geen gevoelige ministeries) tot de regering kan worden toegelaten. Hoewel deze variant de huidige regeringsimpasse zou kunnen doorbreken, is de formatie van een pan-Servische regering ook een groot risico. Zolang het onduidelijk is of alle Sloga-partners en de SDS het aanblijven van Dodik steunen, zou OHR zijn belangrijkste pion op het bord in de RS kunnen verliezen.

Federale Republiek Joegoslavië (FRJ)

Servië

Milosevic aangeklaagd door Internationaal Joegoslavië Tribunaal

Het Internationaal Joegoslavië Tribunaal (ICTY) heeft op 27 mei de president van de FRJ, Slobodan Milosevic, aangeklaagd wegens vermeende misdaden tegen de menselijkheid in Kosovo. Tijdens een persconferentie verklaarde de Hoofd Aanklager van het ICTY, Louise Arbour, naast Milosevic, ook over bewijzen te beschikken tegen de president van Servië, Milan Milutinovic, de vice-premier van de FRJ, Nikola Sainovic, de chef-staf van het VJ, generaal Dagoljub Ojdanic, en de minister van Binnenlandse Zaken van Servië, Vljako Stojiljkovic.

Beoordeling: De aanklacht tegen Milosevic zal de diplomatieke inspanningen om een doorbraak in de Kosovo-crisis te bereiken niet ten goede komen. Milosevic zal zich bewuster worden van het feit dat zijn eigen toekomst afhangt van zijn eigen politieke overleven, waardoor hij zich nog verder zal ingraven. Door het aanklagen van zijn naaste medewerkers, ontbreekt het de vredesonderhandelaars aan alternatieve gesprekspartners die het regime kunnen vertegenwoordigen. In principe zou dit betekenen dat nu alleen de oppositieleiders in Servië (b.v. Djindjic, Draskovic) en de Montenegrijnse autoriteiten (b.v. Djukanovic) zijn overgebleven. Het feit dat Tsjernomyrdin, ondanks de aanklacht, toch heeft besloten Milosevic in Belgrado te ontmoeten, geeft echter aan dat de diplomatie zich realiseert dat een wezenlijke overeenkomst zonder het akkoord van Milosevic of zijn naaste medewerkers is uitgesloten. Juist deze medewerkers zijn nu door de ook aan hun adres gerichte beschuldiging met de neus op de feiten gedrukt: meer dan ooit hangt hun toekomst af van het aan de macht blijven van Milosevic.

Kosovo

Rugova in vluchtelingenkamp

Rugova bezocht deze week het vluchtelingendoorvoerkamp in Blace voor tien minuten. Volgens de ANP berichtgeving werd hij enthousiast ontvangen door de 7500 vluchtelingen die daar op dat moment gehuisvest waren. De berichtgeving uit eigen bronnen spreken de enthousiaste houding van de vluchtelingen absoluut tegen. Rugova had zich omgeven met tientallen bodyguards om zich heen verzameld. De vluchtelingen scandeerden volgens de

bron voortdurend "UCK, UCK" en bejegenden hem vijandig. Na een kort verblijf is hij onverrichterzake weer vertrokken.

Beoordeling: Rugova is in de weken na aankomst in Rome door diverse regeringsfunctionarissen uit het Westen ontvangen. Hoewel bij de gesprekken tussen Rugova en de Westerse regeringsfunctionarissen nooit expliciete harde uitspraken zijn gedaan over het leiderschap van Rugova, zijn die gesprekken altijd als een signaal van een zekere erkenning opgevat. Als het incident in het vluchtelingendoorvoerkamp in Blace moet worden gezien als representatief voor de houding van de Kosovo-Albanezen, dan illustreert dit dat de positie van Rugova als leider in sterke mate aan belang heeft ingeboet. Toch bestaat een kans dat hij nog niet van het politieke toneel zal verdwijnen. Hij zou een rol kunnen blijven spelen in het onder druk zetten van de leiding van het UCK doordat het Westen hem kan blijven presenteren als mogelijke leider.

Kroatië

Overeenstemming over kieswet

De Kroatische regeringspartij HDZ heeft overeenstemming bereikt met de zes belangrijkste oppositie-partijen over de uitgangspunten van een nieuwe kieswet. De komende verkiezingen voor het Kroatische parlement zullen naar verwachting dit najaar worden gehouden en in ieder geval volgens een systeem van proportionele vertegenwoordiging. Er zullen tien kiesdistricten worden gevormd: negen in Kroatië zelf en één voor de "Kroaten buiten Kroatië". Bovendien worden er maxima gesteld aan de bedragen die de partijen mogen besteden aan campagne-doeleinden. Ook over de maximale zendtijd op de Kroatische televisie zullen nadere afspraken worden gemaakt.

Beoordeling: Zoals reeds eerder gemeld, staat de HDZ bij de verkiezingen naar verwachting een zwaar verlies te wachten. Om die reden heeft zij toenadering gezocht tot de zogenaamde "oppositionele zes". Dezen staan echter uiterst sceptisch tegenover afspraken met de HDZ; omdat dergelijke afspraken in het verleden herhaaldelijk geschonden zijn. Bovendien bestaat de vrees dat de HDZ probeert in te spelen op de onderlinge verdeeldheid van de zes andere partijen en daardoor het fragiele samenwerkingsverband tussen hen teniet zou doen. Zij benutten echter de toenadering van de HDZ als middel om verbetering van haar uitgangspositie voor de komende verkiezingen te bewerkstelligen. Naar verwachting zal de HDZ pogingen in het werk stellen om na de verkiezingen toch medeverantwoordelijkheid in de regering te behouden door afspraken met één of meerdere oppositiepartijen. Het dient ernstig te worden betwijfeld of dezen hun samenwerkingsverband intact zullen weten te houden. Anderzijds zou samenwerking met de HDZ, die door de Kroatische kiezer terecht als hoofdverantwoordelijke voor de sociale en economische crisis in het land wordt beschouwd, de geloofwaardigheid van eventuele partners in de regering niet ten goede komen.